

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๑๐๑๔/๒๕๕๘

ลำดับ	๗๕
วันที่	๓๐ มี.ค. ๕๘
เวลา	๑๙.๐๕
รับที่	๗๐๑๖ กศ๑
วันที่	๓๐ มี.ค. ๒๕๕๘ ๑๙.๐๕

กระทรวงการคลัง
ถนนพราภรณ์ ๖
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๗๐ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรรายย่อยผ่านระบบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ ๓๑ มี.ค. ๒๕๕๘

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอเรื่อง โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรรายย่อย
ผ่านระบบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ร.ก.ส.) ซึ่งเป็นการดำเนินการภายใต้มาตรการแก้ไข
ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคมของคณะกรรมการสหกรณ์การเกษตร (คสช.) และสอดคล้องตาม
ประเด็นยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคมตามแนวนโยบายของรัฐบาล เพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบ ทั้งนี้
รองนายกรัฐมนตรี (หม่อมราชวงศ์ปริเดียร์ เทวกุล) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการคลังได้เห็นชอบให้
นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งให้นำเรื่องรายงานผลการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์
ของ คสช. ครั้งที่ ๔/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ประเด็นยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม
(โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรรายย่อยผ่านระบบ ร.ก.ส.) โดยมีเป้าหมายในการลดภาระหนี้ให้เกษตรกร
จำนวน ๘๘,๐๐๐ ราย ทั้งนี้ การดำเนินโครงการดังกล่าวประกอบด้วย ๓ โครงการย่อย ได้แก่ (๑) โครงการ
ปลดปล้อหนี้ (๒) โครงการปรับโครงสร้างหนี้ และ (๓) โครงการขยายเวลาชำระหนี้ ซึ่งมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

(๑) โครงการปลดปล้อหนี้

ร.ก.ส. จะดำเนินการจำหน่ายหนี้เงินกู้ทั้งจำนวนออกจากบัญชีเป็นสูญให้แก่เกษตรกร
รายย่อยที่ไม่มีศักยภาพ (เสียชีวิต ทุพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง ชราภาพ และมีปัญหาสุขภาพ) จำนวน ๒๘,๐๐๐ ราย
หนี้สินรวมประมาณ ๕,๐๐๐ ล้านบาท ตามระเบียบข้อบังคับของ ร.ก.ส.

(๒) โครงการปรับโครงสร้างหนี้

ร.ก.ส. จะดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ โดยการพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย
ที่มีศักยภาพต่ำที่ผ่านการประเมินศักยภาพแล้วปรากฏว่ามีความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
แต่มีปัญหาในการชำระหนี้จำนวน ๓๔,๐๐๐ ราย หนี้สินรวมประมาณ ๔๕,๐๐๐ ล้านบาท โดย ร.ก.ส. จะพักชำระ
ต้นเงินให้แก่เกษตรกรกลุ่มดังกล่าวเป็นระยะเวลา ๓ ปี และให้ผ่อนชำระเงินตามงวดหรือระยะเวลาที่ตกลงกัน
แต่ไม่เกิน ๑๕ ปี และเมื่อเกษตรกรชำระหนี้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยได้ตามงวดชำระหนี้ที่กำหนด ร.ก.ส. จะยกหนี้
ในส่วนของดอกเบี้ยที่พักไว้ทั้งจำนวน สำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ที่ปรับโครงสร้างแล้ว ร.ก.ส. จะรับภาระดอกเบี้ย
บางส่วนแทนเกษตรกร นอกเหนือ ร.ก.ส. จะสนับสนุนสินเชื่อใหม่ตามแผนพัฒนาการประชุมอาชีพการเกษตร
หรืออาชีพอื่นที่เหมาะสมรายละไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ในวงเงินสินเชื่อร่วม ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท

/(๓) โครงการ...

(๓) โครงการขยายเวลาชำระหนี้

ร.ก.ส. จะพิจารณาขยายเวลาชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยที่มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ แต่ได้รับผลกระทบจากการดทำนาปรังและราคายางพาราตกต่ำจำนวน ๔๕๐,๐๐๐ ราย หนี้สินรวมประมาณ ๖๔,๐๐๐ ล้านบาท และจะสนับสนุนสินเชื่อเพิ่มเติมให้เกษตรกรกลุ่มดังกล่าวรายละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ในวงเงินสินเชื่อร่วม ๓๕,๐๐๐ ล้านบาท โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราปกติของ ร.ก.ส.

๑.๒ คณะกรรมการรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจ ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ได้พิจารณาเรื่อง โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรรายย่อยผ่านระบบ ร.ก.ส. และเห็นว่า โครงการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีกลุ่มเป้าหมายคือ ลูกหนี้ที่มีศักยภาพต่ำในข้อ ๑.๑ (๒) ที่กำหนดจะปรับโครงสร้างหนี้โดยการขยายเวลาชำระหนี้ตามศักยภาพไม่เกิน ๑๕ ปี เป็นระยะเวลาที่นานเกินไป ดังนั้น จึงควรปรับระยะเวลาให้เหมาะสม เช่น ไม่เกิน ๑๐ ปี ทั้งนี้ ในการดำเนินโครงการทั้ง ๓ โครงการย่อย ควรให้ความสำคัญต่อการพิจารณาประเมินศักยภาพของลูกหนี้ให้มีความเหมาะสมสอดคล้อง โดยที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๑.๒.๑ เห็นชอบในหลักการของโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรรายย่อย ผ่านระบบ ร.ก.ส. ตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของ คสช. เสนอ

๑.๒.๒ ให้กระทรวงการคลังและ ร.ก.ส. จัดทำรายละเอียดโครงการและแนวทาง ดำเนินการตามข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยให้รับความเห็นของที่ประชุมไปพิจารณาดำเนินการ แล้วนำเสนอบรรษัทรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจที่ได้เห็นชอบในหลักการของโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรรายย่อยผ่านระบบ ร.ก.ส. และให้กระทรวงการคลัง และ ร.ก.ส. จัดทำรายละเอียดโครงการและแนวทางดำเนินการตามข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง นำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อทราบ โดย ร.ก.ส. ได้จัดทำโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรรายย่อยผ่านระบบ ร.ก.ส. ตามความเห็นของคณะกรรมการรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจเรียบร้อยแล้ว ซึ่งโครงการดังกล่าวจะช่วยแก้ไขปัญหาหนี้สินและบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรรายย่อยเป็นจำนวนมาก ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคม จึงเห็นควรนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อรับทราบการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรรายย่อยผ่านระบบ ร.ก.ส. ดังนั้น จึงขอนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อทราบ เพื่อ ร.ก.ส. จะได้ประชาสัมพันธ์และเริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

๓. สาระสำคัญ

กระทรวงการคลัง และ ร.ก.ส. ได้ปรับปรุงรายละเอียดของโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรรายย่อยผ่านระบบ ร.ก.ส. ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจ โดยรายละเอียดโครงการที่ได้ปรับปรุงสามารถสรุปได้ ดังนี้

๓.๑ หลักการและเหตุผล

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เกษตรกรไทยมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น โดยจากข้อมูลของ ร.ก.ส. พบว่า ณ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๘ เกษตรกรลูกค้าของธนาคาร จำนวน ๓,๕๒๒,๗๙๖ ราย มีหนี้สินรวม

จำนวน ๗๖๖,๔๓๓ ล้านบาท หนี้สินเฉลี่ยต่อราย ๒๑๗,๕๗๗ บาท และเป็นลูกค้าที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด จำนวน ๓๒๕,๖๕๔ ราย (ร้อยละ ๙.๒๔ ของเกษตรกรลูกค้าทั้งหมด) หนี้สินรวมจำนวน ๗๔,๒๐๖ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๐.๓๓ ของหนี้สินทั้งหมด)

ภาระหนี้สินดังกล่าวเกิดจากปัญหาขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกษตรกรมีรายได้ลดลงอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่ภาระหนี้สินของภาคครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้า ดังนั้น ร.ก.ส. จึงได้จัดทำโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรรายย่อยผ่านระบบ ร.ก.ส. ภายใต้มาตรการแก้ไขปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำทางสังคมของ ศสช. เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาหนี้สินและบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรรายย่อย และเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำของประชาชน

๓.๒ การดำเนินการ

โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรรายย่อยผ่านระบบ ร.ก.ส ประกอบด้วย ๓ โครงการย่อย โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เกษตรรายย่อยที่มีหนี้สินรายละไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ประมาณ ๘๗๘,๐๐๐ ราย หนี้สินประมาณ ๑๖,๐๐๐ ล้านบาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๒.๑ โครงการปลดปล่อยหนี้สิน

(๑) กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรรายย่อยที่ไม่มีศักยภาพ หรือมีเหตุผลปักติ เช่น เสียชีวิต ทุพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง และมีปัญหาสุขภาพจนไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ประมาณ ๒๕,๐๐๐ ราย หนี้สินประมาณ ๕,๐๐๐ ล้านบาท

(๒) แนวทางดำเนินการของ ร.ก.ส.

พิจารณาปลดหนี้ให้แก่เกษตรรายย่อยโดยการจำหน่ายหนี้เงินกู้ ออกจากบัญชีเป็นหนี้สูญตามหลักเกณฑ์การจำหน่ายหนี้ของ ร.ก.ส.

๓.๒.๒ โครงการปรับโครงสร้างหนี้

(๑) กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรรายย่อยที่มีศักยภาพต่ำ ที่ผ่านการประเมินศักยภาพแล้ว ปรากฏว่ามีความสามารถในการประกอบอาชีพแต่มีปัญหาในการชำระหนี้จากเหตุสุจริตจำเป็นและเป็นภาระหนัก ประมาณ ๓๔๐,๐๐๐ ราย หนี้สินประมาณ ๔๕,๐๐๐ ล้านบาท

(๒) แนวทางดำเนินการของ ร.ก.ส.

(๒.๑) ปรับโครงสร้างหนี้ให้แก่เกษตรกรตามศักยภาพ โดยให้ผ่อนชำระต้นเงินตามวงวดหรือระยะเวลาที่ตกลงกันแต่ไม่เกิน ๑๐ ปี เว้นแต่มีความจำเป็นอาจกำหนดให้ชำระไม่เกิน ๑๕ ปี โดยไม่ต้องชำระต้นเงินเป็นระยะเวลา ๓ ปี และคิดดอกเบี้ยเงินกู้ที่ปรับโครงสร้างหนี้ในอัตราปกติของ ร.ก.ส. และเมื่อเกษตรกรชำระหนี้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยได้ตามวงวดการชำระที่กำหนด ร.ก.ส. จะยกหนี้ในส่วนของดอกเบี้ยที่พักไว้ทั้งจำนวน สำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ที่ปรับโครงสร้างแล้ว ร.ก.ส. จะรับภาระดอกเบี้ยบางส่วนแทนเกษตรกร

(๒.๒) สนับสนุนสินเชื่อใหม่ให้แก่เกษตรกรตามแผนพื้นที่ การประกอบอาชีพการเกษตรหรืออาชีพอื่นที่เหมาะสม วงเงินกู้ต่อรายไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท วงเงินสินเชื่อ ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราปกติของ ร.ก.ส.

(๒.๓) พื้นฟูการประกอบอาชีพให้แก่เกษตรกร ตามโครงการนี้ ผ่านศูนย์เรียนรู้ชุมชน หรือร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการพื้นฟูผ่านศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรณีมีความจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๓.๒.๓ โครงการขยายเวลาชำระหนี้

(๑) กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกรรายย่อยที่มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ แต่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการปรัง และราคายางพาราตกต่ำ ประมาณ ๕๕๐,๐๐๐ ราย หนี้สินประมาณ ๖๕,๐๐๐ ล้านบาท

(๒) แนวทางดำเนินการของ ร.ก.ส.

(๒.๑) พิจารณาขยายเวลาชำระหนี้ตามศักยภาพของเกษตรกร

(๒.๒) งดคิดเบี้ยปรับและคิดดอกเบี้ยเงินกู้จากเกษตรกรตามโครงการในอัตราปกติของ ร.ก.ส.

(๒.๓) สนับสนุนสินเชื่อเพิ่มเติม (เงินกู้ใหม่) ให้แก่เกษตรกร เพื่อปลูกพืชอื่นทดแทน ประกอบอาชีพการเกษตรอย่างอื่น หรือประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ วงเงินกู้ต่อรายไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท วงเงินสินเชื่อ ๓๕,๐๐๐ ล้านบาท โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราปกติของ ร.ก.ส.

๓.๓ ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ โดยใช้ข้อมูลลูกหนี้ที่ ร.ก.ส.

สำรวจ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๘

๓.๔ งบประมาณโครงการ

ร.ก.ส. รับผิดชอบงบประมาณและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

๓.๕ ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

สามารถดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรรายย่อยผ่านระบบ ร.ก.ส. ได้โดยใช้กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๙๖ (พ.ศ. ๒๕๓๔) ออกตามความในประมวลรัชฎากรว่าด้วยการจำหน่ายหนี้สูญ จากบัญชีลูกหนี้ และระเบียบข้อบังคับภายในของ ร.ก.ส.

๔. ประโยชน์ที่ได้รับ

โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรรายย่อยผ่านระบบ ร.ก.ส. ก่อให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรในวงกว้าง ดังนี้

๔.๑ เป็นการแก้ไขปัญหาหนี้สินแบบเบ็ดเสร็จให้แก่เกษตรกรรายย่อย

๔.๒ เกษตรกรมีเงินทุนไว้ใช้จ่ายในการประกอบอาชีพหรือใช้จ่ายในครัวเรือนส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

๔.๓ การใช้จ่ายของภาคการเกษตรเป็นการกระตุ้นภาคเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

๔.๔ ช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยให้เข้าถึงแหล่งทุนได้ง่ายขึ้น

๕. ข้อเสนอกรหรงการคลัง

กรหรงการคลังเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรรายย่อยผ่านระบบ ร.ก.ส. ตามนัยข้อ ๓ และประโยชน์ที่จะได้รับตามนัยข้อ ๔ ทั้งนี้ เพื่อ ร.ก.ส. จะได้ประชาสัมพันธ์และเริ่มดำเนินโครงการ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำรับเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมหมาย ภาจี)
รัฐมนตรีว่าการกรหรงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
สำนักนโยบายและระบบการเงินภาคประชาชน
โทร. ๐ ๒๖๖๙ ๗๑๒๗ ต่อ ๑๕๑
โทรศัพท์ ๐ ๒๖๖๙ ๗๑๓๔